

PATVIRTINTA

Viešosios įstaigos Lietuvos Respublikos apskaitos instituto standartų tarybos 2003 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1

(Viešosios įstaigos Lietuvos Respublikos apskaitos instituto direktoriaus 2006 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. VAS-8 redakcija)

8-ASIS VERSLO APSKAITOS STANDARTAS „NUOSAVAS KAPITALAS“

(Žin., 2004, Nr. 20-616; 2006, Nr. [80-3175](#); 2012, Nr. [62-3158](#); Nr. [149-7675](#); TAR, 2014-09-30, Nr. [2014-13260](#); 2015-09-07, [2015-13571](#))

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šio standarto tikslas – nustatyti, kaip turi būti apskaitoje registruojama ir finansinėse ataskaitose pateikiama informacija, susijusi su nuosavo kapitalo formavimu ir pokyčiais.

Punktas pakeistas:

Nr. [VAS-7](#), 2012-05-29, Žin., 2012, Nr. 62-3158 (2012-06-01)

2. Standartas nustato, kaip apskaitoje turi būti registruojamos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai, susiję su nuosavo kapitalo suformavimu, didinimu, mažinimu ar sudėties pasikeitimu.

3. Sąvoka „įmonė“ šiame standarte vartojama, kai standarto nuostatos yra taikomos visiems pelno siekiantiems juridiniams asmenims. Taikant standarto nuostatas skirtingos teisinės formos pelno siekiantiems juridiniams asmenims, jiems pavadinti vartojamos skirtingos sąvokos:

3.1. akcinė bendrovė – akcinėms ir uždarosioms akcinėms bendrovėms;

3.2. valstybės įmonė – valstybės ir savivaldybės įmonėms;

3.3. neribotos civilinės atsakomybės juridinis asmuo – tikrosioms ūkinėms bendrijoms ir komanditinėms ūkinėms bendrijoms, individualioms įmonėms.

Punktas pakeistas:

Nr. [VAS-22](#), 2012-12-14, Žin., 2012, Nr. 149-7675 (2012-12-20)

4. Šiame standarte savininkais vadinami akcinių bendrovių ir uždarujų akcinių bendrovių akcininkai, valstybės ir savivaldybės įmonių savininkai, t. y. šių įmonių savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija, individualios įmonės savininkas, tikrosios ūkinės bendrijos tikrieji nariai, komanditinės ūkinės bendrijos tikrieji nariai ir komanditoriai, mažosios bendrijos nariai, o kitokių teisinių formų įmonių – pajininkai, dalininkai ir kiti juridiniai ar fiziniai asmenys, turintys savininkų teises.

Punktas pakeistas:

Nr. [VAS-22](#), 2012-12-14, Žin., 2012, Nr. 149-7675 (2012-12-20)

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Akcijos – vertybiniai popieriai, patvirtinantys jų savininkų teisę dalyvauti akcinės bendrovės valdyme.

Akcijų priedai – akcinės bendrovės ar uždarnosios akcinės bendrovės nuosavo kapitalo dalis, lygi akcijų emisijos kainos ir nominaliosios vertės skirtumui.

Sąvoka pakeista:

Nr. [VAS-47](#), 2015-09-04, paskelbta TAR 2015-09-07, i. k. 2015-13571

Apmokėtas įstatinis kapitalas – apmokėta pasirašytų akcijų nominaliosios vertės dalis.

Įmonės nuosavas kapitalas – įmonės turto vertės dalis, likusi iš visos turto vertės atėmus visų įsipareigojimų vertę.

Sąvoka pakeista:

Nr. [VAS-47](#), 2015-09-04, paskelbta TAR 2015-09-07, i. k. 2015-13571

Įmonės nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita – finansinė ataskaita, kurioje pateikiami duomenys apie įmonės nuosavo kapitalo pasikeitimą per ataskaitinį laikotarpį.

Sąvoka pakeista:

Nr. [VAS-7](#), 2012-05-29, Žin., 2012, Nr. 62-3158 (2012-06-01)

Įstatinis kapitalas (pasirašytasis) – pasirašytų akcijų nominaliųjų verčių suma.

Nepaskirstytasis pelnas – įmonės sukauptas ir įstatymų nustatyta tvarka dar nepaskirstytas pelnas.

Sąvoka pakeista:

Nr. [VAS-47](#), 2015-09-04, paskelbta TAR 2015-09-07, i. k. 2015-13571

Nepaskirstytieji nuostoliai – įmonės sukaupti ir įstatymų nustatyta tvarka dar nepadengti nuostoliai.

Sąvoka pakeista:

Nr. [VAS-47](#), 2015-09-04, paskelbta TAR 2015-09-07, i. k. 2015-13571

Perkainojimo rezervas – rezervas, sudaromas perkainojus ilgalaikį materialųjį turtą ir (arba) tikrąja verte įvertinus su veiksmingomis apsidraudimo priemonėmis susijusį finansinį turtą ir finansinius įsipareigojimus.

Sąvoka pakeista:

Nr. [VAS-47](#), 2015-09-04, paskelbta TAR 2015-09-07, i. k. 2015-13571

Privalomasis rezervas – įstatymų nustatyta tvarka sudaromas rezervas, skirtas įmonės nuostoliams padengti.

Rezervas – laikinasis (tikslinis) pelno panaudojimo apribojimas, skirtas savininkų numatytiems tikslams.

Rezervas savoms akcijoms įsigyti – savoms akcijoms įsigyti sudaromas rezervas, kurio dydis yra ne mažesnis už numatytą įsigyti savų akcijų įsigijimo verčių sumą.

Sąvoka pakeista:

Nr. [VAS-47](#), 2015-09-04, paskelbta TAR 2015-09-07, i. k. 2015-13571

Savos akcijos – akcijos, kurias įsigijo jas išleidusi akcinė bendrovė ar uždaroji akcinė bendrovė.

Sąvoka pakeista:

Nr. [VAS-47](#), 2015-09-04, paskelbta TAR 2015-09-07, i. k. 2015-13571

Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas – tik valstybės nuosavybe esančio turto, teisės aktų nustatyta tvarka perduoto įmonei patikėjimo teise valdyti, naudoti ir juo disponuoti, vertė.

Turtas, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė – turtas, kuris išimtaine nuosavybės teise priklauso valstybei.

Valstybės ir savivaldybės įmonės savininko kapitalas – valstybės ir savivaldybės įmonės savininko įmonei perduoto turto, jeigu tai nėra dotacija arba turtas, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, vertė.

III. AKCINĖS BENDROVĖS NUOSAVO KAPITALO SUDĖTIS

5. Akcinės bendrovės nuosavam kapitalui priskiriama:
  - 5.1. apmokėta įstatinio kapitalo dalis;
  - 5.2. akcijų priedai;
  - 5.3. perkainojimo rezervas (rezultatai);
  - 5.4. privalomasis rezervas;
  - 5.5. rezervas savoms akcijoms įsigyti;
  - 5.6. kiti rezervai;
  - 5.7. nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai).

IV. ĮSTATINIO KAPITALO APSKAITA

6. Akcinė bendrovė gali išleisti vienos ar kelių klasių akcijas. Jei išleidžiamos kelių klasių akcijos, kiekviena akcijų klasė turi būti registruojama atskirai.

7. Steigiant naują akcinę bendrovę, pasirašytasis įstatinis kapitalas apskaitoje registruojamas po to, kai akcinė bendrovė įregistruojama įstatymų nustatyta tvarka.

8. Pasirašytasis įstatinis kapitalas registruojamas įstatinio kapitalo sąskaitoje visa suma, neatsižvelgiant į apmokėtą dalį. Neapmokėta akcijų dalis registruojama sąskaitoje, kontrarinėje įstatinio kapitalo sąskaitai.

9. Jei už išleistas akcijas atsiskaitoma turtu (įskaitant kitos akcinės bendrovės akcijas), akcijų emisijos kaina yra lygi už jas gauto turto tikrajai vertei.

10. Įstatinio kapitalo sąskaitoje registruojama tik nominalioji akcijų vertė.

11. Jei akcijų emisijos kaina viršija jų nominaliąją vertę, nominaliosios vertės perviršis registruojamas akcijų priedų sąskaitoje. Šioje sąskaitoje parodoma apmokėta perviršio dalis.

Punktas pakeistas:

Nr. [VAS-7](#), 2012-05-29, Žin., 2012, Nr. 62-3158 (2012-06-01)

12. Jei yra priimtas acnininkų sprendimas didinti (mažinti) įstatinį kapitalą, įstatinio kapitalo padidėjimas (sumažėjimas) apskaitoje registruojamas, kai teisės aktų nustatyta tvarka įregistruojami pakeisti akcinės bendrovės įstatai.

Punktas pakeistas:

Nr. [VAS-22](#), 2012-12-14, Žin., 2012, Nr. 149-7675 (2012-12-20)

13. Neteko galios nuo 2013 m. sausio 1 d.

Punktas pripažintas netekusiu galios:

Nr. [VAS-22](#), 2012-12-14, Žin., 2012, Nr. 149-7675 (2012-12-20)

14. Įstatinis kapitalas gali būti mažinamas tik įstatymų nustatyta tvarka.

V. AKCIJŲ PRIEDŲ APSKAITA

15. Akcijų priedai – akcinės bendrovės nuosavo kapitalo sudedamoji dalis. Akcijų priedai atsiranda, kai akcijų emisijos kaina viršija nominaliąją akcijų vertę.

16. Jeigu, išleidžiant naują akcinės bendrovės akcijų emisiją, yra išlaidų, kurios tiesiogiai gali būti priskirtos šių akcijų išleidimui, tai akcijų priedai apskaitoje registruojami atėmus šias išlaidas.

17. Akcijų priedų sumos mažinimas apskaitoje registruojamas:

17.1. kai akcijų priedų suma didinamas įstatinis kapitalas;

17.2. kai akcininkų sprendimu dengiami akcinės bendrovės nuostoliai.

Punktas pakeistas:

Nr. [VAS-22](#), 2012-12-14, Žin., 2012, Nr. 149-7675 (2012-12-20)

VI. PERKAINOJIMO REZERVO (REZULTATŲ) APSKAITA

18. Jei įmonė perkainoja ilgalaikį materialųjį turtą, turto vertės padidėjimo suma registruojama turto ir nuosavo kapitalo sąskaitose. Nuosavo kapitalo dalyje ši suma registruojama perkainojimo rezervo (rezultatų) sąskaitoje.

18¹. Perkainojimo rezervo (rezultatų) sąskaitoje registruojama pelno ar nuostolio dalis, kuri atsiranda, kai apsidraudimo priemonės nuo pinigų srautų ir (ar) nuo grynųjų investicijų į užsienio įmonę valiutos kurso pasikeitimo įvertinamos tikraja verte pagal 26-ąjį verslo apskaitos standartą „Išvestinės finansinės priemonės“.

Standartas papildytas nauju punktu:

Nr. [VAS-7](#), 2012-05-29, Žin., 2012, Nr. 62-3158 (2012-06-01)

19. Kai dėl turto perkainojimo pripažįstamas atidėtojo mokesčio įsipareigojimas, tai perkainojimo rezervas (rezultatai) apskaitoje registruojamas suma, kuri gaunama iš perkainojimo rezervo (rezultatų) atėmus atidėtojo mokesčio įsipareigojimą.

20. Perkainojimo rezervo (rezultatų) mažinimas apskaitoje registruojamas:

20.1. kai šiuo rezervu ar jo dalimi didinamas įstatinis kapitalas;

20.2. kai perkainotas turtas nuvertėja;

20.3. kai perkainotas turtas ir (ar) iš apsidraudimo priemonės atsiradęs finansinis turtas ar finansinis įsipareigojimas nurašomi;

Punktas pakeistas:

Nr. [VAS-7](#), 2012-05-29, Žin., 2012, Nr. 62-3158 (2012-06-01)

20.4. kai perkainotas turtas ir (ar) iš apsidraudimo priemonės atsiradęs finansinis turtas ar finansinis įsipareigojimas perleidžiamas;

Punktas pakeistas:

Nr. [VAS-7](#), 2012-05-29, Žin., 2012, Nr. 62-3158 (2012-06-01)

20.5. kai perkainotas turtas neatlygintinai perduodamas kitam asmeniui;

20.6. kai perkainotas turtas nudėvimas;

20.7. kai nudėvimas arba nuvertėja investicinis turtas, kuris apskaitomas taikant įsigijimo

savikainos būdą ir kuris į investicinio turto grupę buvo perkeltas iš kitų ilgalaikio materialiojo turto grupių, kuriose jis buvo apskaitomas perkainota verte, ir yra likusi su tuo turtu susijusio perkainojimo rezervo (rezultatų) dalis;

20.8. kai pasirinkus investicinio turto apskaitos tikrąją vertę būdą, į investicinio turto grupę perkeliamas turtas iš kitų ilgalaikio materialiojo turto grupių, kuriose jis buvo apskaitomas perkainota verte ir yra likusi su tuo turtu susijusio perkainojimo rezervo (rezultatų) dalis.

20.9. kai dėl tikrosios vertės pasikeitimo sumažėja iš apsidraudimo priemonės atsiradusio finansinio turto ar padidėja iš apsidraudimo priemonės atsiradusio finansinio įsipareigojimo vertė.

Standartas papildytas nauju punktu:

Nr. [VAS-7](#), 2012-05-29, Žin., 2012, Nr. 62-3158 (2012-06-01)

21. Jei perkainojimo rezervas (rezultatai) mažinamas dėl anksčiau perkainoto turto nuvertėjimo, apskaitoje mažinama likusi nepanaudota to turto perkainojimo rezervo (rezultatų) dalis ir registruojamas atidėtojo mokesčio įsipareigojimo, jei toks buvo pripažintas, sumažėjimas. Jei turto vertės sumažėjimo suma didesnė už to turto perkainojimo rezervo (rezultatų) sumą, apskaitoje registruojamas perkainojimo rezervo (rezultatų) sumažėjimas ir nuostolis dėl turto vertės sumažėjimo.

Punktas pakeistas:

Nr. [VAS-7](#), 2012-05-29, Žin., 2012, Nr. 62-3158 (2012-06-01)

22. Kai perkainojimo rezervo (rezultatų) mažinimas apskaitoje registruojamas dėl perkainoto turto nurašymo, perleidimo ar kitokio perdavimo, tai perkainojimo rezervas (rezultatai) mažinamas tik ta suma, kuri priskiriama konkrečiam turtui. Suma, kuria sumažintas perkainojimo rezervas (rezultatai), didinamas nepaskirstytasis pelnas (mažinami nuostoliai).

22¹. Nurašant ar perleidžiant iš apsidraudimo priemonės atsiradusį finansinį turtą ar finansinį įsipareigojimą arba dėl tikrosios vertės pasikeitimo sumažėjus iš apsidraudimo priemonės atsiradusio finansinio turto ar padidėjus iš apsidraudimo priemonės atsiradusio finansinio įsipareigojimo vertei, apskaitoje registruojamas perkainojimo rezervo (rezultatų) sumažėjimas ir pelno (nuostolių) ataskaitoje parodomas pelnas ar nuostoliai.

Standartas papildytas nauju punktu:

Nr. [VAS-7](#), 2012-05-29, Žin., 2012, Nr. 62-3158 (2012-06-01)

23. Nudėvint perkainotą turtą, apskaitoje registruojamas perkainojimo rezervo (rezultatų) mažinimas. Šis rezervas (rezultatai) mažinamas perkainotos vertės nusidėvėjimo dalimi, įvertinus susijusio atidėtojo mokesčio įsipareigojimo pokyčius, jei perkainojimo metu toks įsipareigojimas buvo pripažintas. Suma, kuria sumažintas perkainojimo rezervas (rezultatai), didinamas nepaskirstytasis pelnas (mažinami nuostoliai).

Punktas pakeistas:

Nr. [VAS-7](#), 2012-05-29, Žin., 2012, Nr. 62-3158 (2012-06-01)

24. Neriboto naudojimo laiko ilgalaikio turto perkainojimo rezervo (rezultatų) dalis negali būti mažinama, išskyrus tuos atvejus, kai šis turtas nuvertėja, perleidžiamas ar perduodamas kitai įmonei arba kai perkainojimo rezervu (rezultatais) didinamas įstatinis kapitalas. Todėl mažinant neriboto naudojimo laiko turto perkainojimo rezervo (rezultatų) dalį, apskaitoje atliekami tokie patys įrašai, kaip ir mažinant riboto naudingo tarnavimo laiko turto perkainojimo rezervo (rezultatų) dalį.

25. Jei perkainojimo rezervas (rezultatai) mažinamas dėl investicinio turto, kurio apskaitai taikomas įsigijimo savikainos būdas ir kuris į šią grupę buvo perkeltas iš kitų ilgalaikio

materialiojo turto grupių, kuriose jo apskaitai buvo taikytas perkainotos vertės būdas, nusidėvėjimo, tai jis mažinamas perkainotos vertės nusidėvėjimo dalimi, įvertinus susijusio atidėtojo mokesčio įsipareigojimo pokyčius, jei perkainojimo metu toks įsipareigojimas buvo pripažintas. Suma, kuria sumažintas perkainojimo rezervas (rezultatai), didinamas nepaskirstytasis pelnas (mažinami nuostoliai).

Punktas pakeistas:

Nr. [VAS-7](#), 2012-05-29, Žin., 2012, Nr. 62-3158 (2012-06-01)

26. Jei perkainojimo rezervas (rezultatai) mažinamas dėl investicinio turto, kurio apskaitai taikomas įsigijimo savikainos būdas ir kuris į šią grupę buvo perkeltas iš kitų ilgalaikio materialiojo turto grupių, kuriose jo apskaitai buvo taikytas perkainotos vertės būdas, nuvertėjimo, tai jis mažinamas likusia nepanaudota to turto perkainojimo rezervo (rezultatų) dalimi ir registruojamas atidėtojo mokesčio įsipareigojimo, jei toks buvo pripažintas, sumažėjimas. Jei turto vertės sumažėjimo suma didesnė už jo perkainojimo rezervo (rezultatų) sumą, apskaitoje registruojamas perkainojimo rezervo (rezultatų) sumažėjimas ir nuostolis dėl turto vertės sumažėjimo.

Punktas pakeistas:

Nr. [VAS-7](#), 2012-05-29, Žin., 2012, Nr. 62-3158 (2012-06-01)

27. Jei perkainojimo rezervo (rezultatų) mažinimas apskaitoje registruojamas dėl pasirinkto investicinio turto apskaitos tikraja verte būdo, kai į investicinio turto grupę perkeliamas turtas iš kitų ilgalaikio materialiojo turto grupių, kuriose jis buvo apskaitomas perkainota verte, tai perkainojimo rezervas (rezultatai) mažinamas to perkeliama turto nepanaudota perkainojimo rezervo (rezultatų) dalimi. Suma, kuria sumažintas perkainojimo rezervas (rezultatai), didinamas nepaskirstytasis pelnas (mažinami nuostoliai).

VII. PRIVALOMOJO REZERVO APSKAITA

28. Privalomasis rezervas sudaromas iš paskirstytinojo pelno. Šis rezervas sudaromas ir naudojamas įstatymų nustatyta tvarka. Sudarant rezervą, apskaitoje registruojamas paskirstytinojo pelno sumažėjimas ir privalomojo rezervo padidėjimas. Panaudojus rezervą nuostoliams mažinti, apskaitoje registruojamas nuostolių ir privalomojo rezervo sumažėjimas. Kitais teisės aktų nustatytais atvejais mažinant privalomąjį rezervą, apskaitoje registruojamas jo sumažėjimas ir paskirstytinojo pelno padidėjimas.

VIII. REZERVO SAVOMS AKCIJOMS ĮSIGYTI APSKAITA

29. Numačius sumą, kurią reikės sumokėti už planuojamas įsigyti savas akcijas, įstatymų nustatyta tvarka joms įsigyti sudaromas rezervas. Registruojant šį rezervą, apskaitoje mažinamas nepaskirstytasis pelnas ir sudaromas tokios pat sumos rezervas savoms akcijoms įsigyti.

30. Supirktos savos akcijos registruojamos sąskaitoje, kuri yra kontrarinė įstatinio kapitalo sąskaitai, atitinkamai įregistruojant pinigų ar kito turto sumažėjimą ar įsipareigojimą.

31. Jei supirkus akcijas rezervas savoms akcijoms įsigyti yra didesnis už įsigytų akcijų įsigijimo vertę, jis gali būti mažinamas teisės aktų nustatyta tvarka. Registruojant apskaitoje rezervo mažinimą, atitinkamai didinamas nepaskirstytasis pelnas.

32. Rezervas savoms akcijoms įsigyti negali būti paskirstytas tol, kol bendrovė turi savų

akcijų. Anuliuavus ar pardavus savas akcijas, rezervas savoms akcijoms įsigyti mažinamas teisės aktų nustatyta tvarka. Priėmus sprendimą panaikinti rezervą, apskaitoje registruojamas rezervo savoms akcijoms įsigyti sumažėjimas ir nepaskirstytojo pelno padidėjimas.

33. Jei, parduodant savas akcijas, susidaro pelno ar nuostolių, jie registruojami nepaskirstytojo pelno (nuostolių) sąskaitoje.

IX. KITŲ REZERVŲ APSKAITA

34. Kiti rezervai sudaromi, didinami ir mažinami įstatymų ir įmonės įstatų nustatyta tvarka. Savininkams priėmus sprendimą sudaryti ar panaikinti rezervas, apskaitoje registruojamas rezervo padidėjimas (sumažėjimas), ta pačia suma mažinant (didinant) nepaskirstytąjį pelną.

35. Jei darbuotojų premijoms, valdybos ir stebėtojų tarybos narių tantjemoms ir kitoms išmokoms yra sudaromas rezervas, tai susijusias išmokas (ar jų dalis) pripažinus ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis ir parodžius pelno (nuostolių) ataskaitoje, toks rezervas (ar jo dalis) savininkų sprendimu panaikinamas ir padidinamas nepaskirstytasis pelnas.

Punktas pakeistas:

Nr. [VAS-7](#), 2012-05-29, Žin., 2012, Nr. 62-3158 (2012-06-01)

X. NEPASKIRSTYTOJO PELNO (NUOSTOLIŲ) APSKAITA

36. Nepaskirstytojo pelno mažinimas registruojamas apskaitoje, kai registruojami ataskaitinio laikotarpio nuostoliai, taip pat savininkams priėmus sprendimą paskirstyti pelną, pardavus savas akcijas mažesne kaina nei jos buvo supirktos, registruojant esminių klaidų taisymo ir apskaitos politikos pakeitimo rezultata, registruojant išlaidų, tiesiogiai priskiriamų akcijų išleidimui, sumos dalį, viršijančią su ta emisija susijusių akcijų priedų sumą, ir kitais teisės aktų nustatytais atvejais.

37. Pelno paskirstymas apskaitoje registruojamas tada, kai savininkai priima sprendimą pelną paskirstyti, neatsižvelgiant į tai, kada jis buvo uždirbtas.

38. Nepaskirstytojo pelno didinimas registruojamas apskaitoje, kai registruojamas ataskaitinio laikotarpio grynasis pelnas, taip pat priėmus sprendimą mažinti arba panaikinti anksčiau sudarytus rezervas, pardavus savas akcijas didesne kaina nei jos buvo supirktos, registruojant esminių klaidų taisymo ir apskaitos politikos pakeitimo rezultata, perkainojimo rezervo sumą, kuri priskiriama perkainoto turto nudėvėtai daliai, ir kitais teisės aktų nustatytais atvejais.

39. Nepaskirstytųjų nuostolių mažinimas registruojamas apskaitoje, kai registruojamas ataskaitinio laikotarpio grynasis pelnas, taip pat gavus savininkų įnašus nuostoliams padengti, priėmus sprendimą padengti nuostolius iš rezervų ar nuostolių suma mažinant įstatinį kapitalą, registruojant esminių klaidų taisymo ir apskaitos politikos pakeitimo rezultata, perkainojimo rezervo sumą, kuri priskiriama perkainoto turto nudėvėtai daliai.

40. Nepaskirstytųjų nuostolių didinimas registruojamas apskaitoje, kai registruojami ataskaitinio laikotarpio nuostoliai, esminių klaidų taisymo ir apskaitos politikos pakeitimo rezultatas, išlaidų, tiesiogiai priskiriamų akcijų išleidimui, sumos dalis, viršijanti akcijų priedų straipsnio sumą.

XI. VALSTYBĖS ĮMONIŲ NUOSAVAS KAPITALAS

41. Valstybės įmonės nuosavam kapitalui priskiriama:

41.1. įmonės savininko kapitalas;

41.2. turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas;

41.3. turtą, kuris yra naudojamas valstybės institucijų ir įstaigų funkcijoms atlikti ir kuris yra perduotas įmonei valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise, atitinkantis kapitalas (toliau – centralizuotai valdomą valstybės turtą atitinkantis kapitalas);

Standartas papildytas nauju punktu:

Nr. [VAS-30](#), 2014-09-30, TAR, 2014-09-30, Nr. 2014-13260

41.4. perkainojimo rezervas (rezultatai);

41.5. privalomasis rezervas;

41.6. kiti rezervai;

41.7. nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai).

42. Valstybės įmonės nuosavas kapitalas apskaitoje registruojamas taip:

42.1. įmonės savininko kapitalas – vadovaujantis šio skyriaus nuostatomis;

42.2. turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas – vadovaujantis šio skyriaus nuostatomis;

42.3. centralizuotai valdomą valstybės turtą atitinkantis kapitalas – vadovaujantis šio skyriaus nuostatomis;

Standartas papildytas nauju punktu:

Nr. [VAS-30](#), 2014-09-30, TAR, 2014-09-30, Nr. 2014-13260

42.4. perkainojimo rezervas (rezultatai) – vadovaujantis šio standarto VI skyriaus nuostatomis;

42.5. privalomasis rezervas – vadovaujantis šio standarto VII skyriaus nuostatomis;

42.6. kiti rezervai – vadovaujantis šio standarto IX skyriaus nuostatomis;

42.7. nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai) – vadovaujantis šio standarto X skyriaus nuostatomis.

43. Įsteigus valstybės įmonę, įmonės savininko kapitalas apskaitoje registruojamas po to, kai įmonė įregistruojama įstatymų nustatyta tvarka. Įmonės savininko kapitalas yra lygus įmonei perduoto turto, jei tai nėra dotacija arba turtas, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, vertei, nurodytai perdavimo akte.

44. Savininko kapitalo didinimas apskaitoje registruojamas, kai teisės aktų nustatyta tvarka priimamas sprendimas padidinti savininko kapitalą. Savininko kapitalas didinamas sprendime nurodyta turto verte.

Punktas pakeistas:

Nr. [VAS-7](#), 2012-05-29, Žin., 2012, Nr. 62-3158 (2012-06-01)

45. Kai valstybės įmonei perduotas turtas teisės aktų nustatyta tvarka yra gražinamas savininkui arba savininko nurodymu perduodamas kitam asmeniui, apskaitoje registruojamas savininko kapitalo mažinimas gražinamo arba perduodamo turto likutine verte.

Punktas pakeistas:

Nr. [VAS-7](#), 2012-05-29, Žin., 2012, Nr. 62-3158 (2012-06-01)

46. Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantį kapitalą sudaro tik turto, kuris yra valstybės nuosavybė ir kuris teisės aktų nustatyta tvarka perduotas įmonei patikėjimo teise valdyti, naudoti ir juo disponuoti, vertė. Patikėjimo teise gauto turto, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, įsigijimo savikaina yra jo vertė, nurodyta perdavimo akte.

Punktas pakeistas:

Nr. [VAS-7](#), 2012-05-29, Žin., 2012, Nr. 62-3158 (2012-06-01)

47. Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas apskaitoje registruojamas, jei steigiant įmonę įstatymų nustatyta tvarka jai toks turtas buvo perduotas patikėjimo teise. Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas apskaitoje registruojamas tik tada, kai valstybės įmonė įregistruojama įstatymų nustatyta tvarka.

Punktas pakeistas:

Nr. [VAS-7](#), 2012-05-29, Žin., 2012, Nr. 62-3158 (2012-06-01)

48. Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo didinimas apskaitoje registruojamas, kai teisės aktų nustatyta tvarka priimamas sprendimas didinti tą turtą atitinkantį kapitalą. Šis kapitalas didinamas sprendime nurodyta turto verte.

Punktas pakeistas:

Nr. [VAS-7](#), 2012-05-29, Žin., 2012, Nr. 62-3158 (2012-06-01)

49. Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo mažinimas apskaitoje registruojamas:

49.1. kai toks turtas nudėvimas, jeigu jis nenaudojamas įmonės pajamoms uždirbti;

49.2. kai toks turtas nuvertėja, jeigu jis nenaudojamas įmonės pajamoms uždirbti;

49.3. kai toks turtas grąžinamas savininkui ar savininko nurodymu perduodamas kitam asmeniui;

49.4. kai toks turtas teisės aktų nustatyta tvarka pripažįstamas netinkamu naudoti ir nurašomas, jeigu jis nenaudojamas įmonės pajamoms uždirbti;

49.5. kai tokiam turtui sukurti skirtos lėšos yra panaudojamos ne pagal paskirtį ir (ar) grąžinamos įmonės savininkui.

Punktas pakeistas:

Nr. [VAS-7](#), 2012-05-29, Žin., 2012, Nr. 62-3158 (2012-06-01)

50. Jei turtas, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, patikėjimo teise buvo gautas ir į valstybės įmonės savininko kapitalą įtrauktas iki to ataskaitinio laikotarpio, kada buvo pradėta šį standartą taikyti, tai šį standartą taikant pirmą kartą įmonės savininko kapitalas turėtų būti sumažinamas patikėjimo teise gauto turto, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, balansine verte, buvusia ataskaitinio laikotarpio pradžioje, ir atitinkamai padidinamas šį turtą atitinkantis kapitalas, jeigu teisės aktuose nenustatyta kitaip.

50¹. Centralizuotai valdomą valstybės turtą atitinkantį kapitalą sudaro turto, kuris yra naudojamas valstybės institucijų ir įstaigų funkcijoms atlikti ir perduotas įmonei valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise (toliau – centralizuotai valdomas valstybės turtas), vertė. Patikėjimo teise gauto centralizuotai valdomo valstybės turto įsigijimo savikaina yra jo vertė, nurodyta

perdavimo akte.

Standartas papildytas nauju punktu:

Nr. [VAS-30](#), 2014-09-30, TAR, 2014-09-30, Nr. 2014-13260

50². Centralizuotai valdomas valstybės turtą atitinkantis kapitalas didinamas ar mažinamas sprendime nurodyta verte. Jei kapitalas mažinamas tokia verte, kokia šis turtas buvo perduotas valstybės turto valdytojui, mažinant centralizuotai valdomą valstybės turtą atitinkantį kapitalą, registruojamas centralizuotai valdomą valstybės turtą atitinkančio kapitalo sumažėjimas ir (arba) nepaskirstytojo pelno (nuostolių), įsipareigojimų, kurie pripažįstami pagal 18-ąjį verslo apskaitos standartą „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, padidėjimas.

Standartas papildytas nauju punktu:

Nr. [VAS-30](#), 2014-09-30, TAR, 2014-09-30, Nr. 2014-13260

Standarto XII skyrius „Informacijos atskleidimas aiškinamajame rašte“ pripažintas netekusiu galios.

Nr. [VAS-22](#), 2012-12-14, Žin., 2012, Nr. 149-7675 (2012-12-20)

XII. MAŽOSIOS BENDRIJOS NUOSAVAS KAPITALAS

51. Nuosavo kapitalo dalyje parodomi mažosios bendrijos narių įnašai, perkainojimo rezervas (rezultatai), kiti rezervai ir nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai).

52. Savininkų įnašų sąskaitoje registruojama visa mažosios bendrijos steigimo sutartyje ar akte nurodyta įnašų vertė. Mažosios bendrijos narių dar nesumokėta dalis apskaitoje registruojama kontrarinėje savininkų įnašų sąskaitoje, kaip iš jų gautini įnašai. Balanso kapitalo straipsnyje parodomi iš mažosios bendrijos narių faktiškai gauti įnašai.

53. Jei iš mažosios bendrijos pasitraukusiam nariui grąžinamas įnašas ar kompensuojama jo vertė, mažinama apskaitoje užregistruota mažosios bendrijos narių įnašų suma ir nario įnašui proporcinga pelno ar nuostolių dalimi mažinamas nepaskirstytasis pelnas ar nuostoliai.

54. Perkainojimo rezervas (rezultatai) registruojamas vadovaujantis šio standarto VI skyriaus, o kiti rezervai – IX skyriaus nuostatomis.

55. Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai) registruojamas vadovaujantis šio standarto X skyriaus nuostatomis.

Standartas papildytas XII skyriumi:

Nr. [VAS-22](#), 2012-12-14, Žin., 2012, Nr. 149-7675 (2012-12-20)

XIII. NERIBOTOS CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS JURIDINIŲ ASMENŲ NUOSAVAS KAPITALAS

56. Nuosavo kapitalo dalyje parodomi individualios įmonės savininko, tikrosios ūkinės bendrijos ir komandinės ūkinės bendrijos (toliau – ūkinė bendrija) tikrųjų narių ir komanditorių įnašai, perkainojimo rezervas (rezultatai), kiti rezervai ir nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai).

57. Finansinių ataskaitų nuosavo kapitalo dalyje parodoma individualiai įmonei jo savininko perduotų pinigų ar kitokio savininkui nuosavybės teise priklausančio turto vertė, nustatyta pagal teisės aktų reikalavimus.

58. Savininkų įnašų padidėjimas apskaitoje registruojamas ir finansinių ataskaitų

nuosavo kapitalo dalyje parodomas, kai teisės aktų nustatyta tvarka:

58.1. Individualios įmonės savininkas perduoda pinigus arba jam nuosavybės teise priklausantį turtą individualios įmonės nuosavybėn.

58.2. Ūkinė bendrija įregistruoja bendrijos veiklos sutarties pakeitimus dėl tikrųjų narių ar komanditorių įsipareigojimų įnešti įnašus į bendriją.

59. Bendrijos veiklos sutarties ar jos pakeitimo įregistravimo dieną apskaitoje registruojama visa bendrijos veiklos sutartyje nurodyta įnašų suma. Tikrųjų narių ar komanditorių dar nesumokėta dalis apskaitoje registruojama kontrarinėje savininkų įnašų sąskaitoje, kaip iš jų gautini įnašai. Ūkinės bendrijos finansinių ataskaitų nuosavo kapitalo dalyje parodomi faktiškai iš savininkų gauti įnašai.

60. Savininkų įnašų sumažėjimas apskaitoje registruojamas ir finansinių ataskaitų nuosavo kapitalo dalyje parodomas, kai teisės aktų nustatyta tvarka:

60.1. Individualios įmonės savininkas iš individualios įmonės atsiima savo piniginių ar turtinių įnašą.

60.2. Ūkinė bendrija įregistruoja bendrijos veiklos sutarties pakeitimą dėl bendrijos tikrojo nario ar komanditoriaus pasitraukimo iš bendrijos ir apskaitoje užregistruoja savo įsipareigojimą iš bendrijos pasitraukusiam asmeniui.

61. Kai iš ūkinės bendrijos pasitraukiančiam tikrajam nariui ar komanditoriui grąžinamas jo įnašas, apskaitoje bendra savininkų įnašų suma, jeigu ko kita nenurodyta bendrijos veiklos sutartyje, mažinama tikrojo nario ar komanditoriaus įnašo, atitinkančio bendrijos turto dalį, verte, o nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai) – tikrajam nariui ar komanditoriui tenkančia pelno (nuostolių) dalimi.

62. Perkainojimo rezervas (rezultatai) registruojamas vadovaujantis šio standarto VI skyriaus, o kiti rezervai – IX skyriaus nuostatomis.

63. Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai) registruojamas vadovaujantis šio standarto X skyriaus nuostatomis.

Standartas papildytas XIII skyriumi:

Nr. [VAS-22](#), 2012-12-14, Žin., 2012, Nr. 149-7675 (2012-12-20)

XIV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Pakeistas skyriaus numeris:

Nr. [VAS-22](#), 2012-12-14, Žin., 2012, Nr. 149-7675 (2012-12-20)

64. Nauja standarto redakcija turi būti taikoma sudarant 2006 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas, taip pat gali būti taikoma sudarant ir ankstesnių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas.

Punktas pakeistas:

Nr. [VAS-7](#), 2012-05-29, Žin., 2012, Nr. 62-3158 (2012-06-01)

Pakeistas punkto numeris:

Nr. [VAS-22](#), 2012-12-14, Žin., 2012, Nr. 149-7675 (2012-12-20)